

23 NİSAN GÖÇÜK BAYRAMI KUTLU OLSUN.

7+ Yaş
ISSN 1300-8463
9 771300 846308
Nisan 2024 Sayı: 525

Çocuk

diyanet

MUCİTLER
VE
İCATLAR

Demir Yiyen
Bakteriler

Orta Sayfa Posterleri

Ali Özbekistan'da

Çevreci Kuşlar
Gökçe ile Çerez

Etkinlik
-Çıkartma-

Alabalık ile Kalabalık

diyanet Çocuk

✉ cocukdergisi@diyanet.gov.tr

🌐 dergi.diyanet.gov.tr

🐦 [DiyanetCocuk](https://twitter.com/DiyanetCocuk)

📷 [diyanetcocukdergisi](https://www.instagram.com/diyanetcocukdergisi)

📘 [diyanetcocukdergisi](https://www.facebook.com/diyanetcocukdergisi)

Abonelik İşlemleri

Tel: 0312 295 71 96 – 97

0312 295 72 05 – 06

Faks: 0312 285 18 54

e-mail: dosim@diyanet.gov.tr

dosabone@diyanet.gov.tr

Online Abonelik

dergiabone.diyanet.gov.tr

yayinsatis.diyanet.gov.tr

Hesap No

Döner Sermaye Daire Başkanlığının

T.C. Ziraat Bankası,

Mustafa Kemal Mahallesi Şube

IBAN:

TR61 0001 0024 8605 9943 0850 57

AY GÖZ KIRPTI

"Ezgi bu akşam Ay tutulması olacakmış." dedi Mert.

"Ne kadar güzel bir haber. Bildiğim kadarıyla Ay tutulması genellikle yılda iki defa yaşanıyormuş. Görmeyi çok isterim."

Mert ve Ezgi Ay tutulmasını izlemek için çok heyecanlılardı. Birlikte tutulmanın gerçekleşmesini bekliyorlardı. İkisinin de Ay tutulması hakkında pek bilgileri yoktu. Tam o sırada Mert'in annesi yanlarına geldi." Ay tutulmasını izlemek için tepeye çıkacağız. Haydi gelin de kaçırmayalım." Hazırlanıp yola koyuldular. Kapıdan çıktıkları anda kendilerini bir kalabalığın arasında buldular. Herkes Ay tutulmasını izlemek için tepeye doğru çıkıyordu. En tepede Ay tutulmasını iyi ve sağlıklı gözlemleyebilmeleri için filtreli camlar takılmış teleskoplar vardı. Ayrıca herkes bu akşam bu teleskopları deneyecekti. Büyük bir heyecanla tepeye vardıklarında aslında kocaman bir hayal kırıklığı yaşadılar. Çünkü filtreli camlar takılmış teleskoplar tepede değildi. Büyük bir hüznle birbirlerine baktılar. Ay tutulmasının gerçekleşmesine çok az kalmıştı.

"Filtreli camlar takılmış bu teleskoplara yetişebilir miyiz bilmiyorum. Ay tutulmasına çok az kaldı." dedi Ezgi.

"Belki yetişebiliriz. Ben inanıyorum." diyerek karşılık verdi Mert.

O an kendilerine bir şans verdiler ve hızla koşmaya başladılar. İkisi de birer teleskop görmüşlerdi. Birbirlerinden ayrılıp koşmaya devam ettiler. İkisi de teleskoplara vardıklarında gözleri birbirlerini aradı. Kalabalıkta birbirlerini bulmaları çok zordu. Tam o an birbirilerini gördüler ki Ay tutulması gerçekleşti. Karşılıklı birbirlerine gülümsedikten sonra eğilip teleskopa baktıklarında kırmızılaşmış Ay'ı gördüler.

Ay onlara bakıp göz kırptı.

Aygül Dila Ergen

Hacı Sabancı Ortaokulu

Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Cafer Tayyar Doymaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Lamia Levent Abul

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu

Ahmet Bulut

Editör

Dr. Kübra Çiçekli

Yayın Koordinatörleri

Hasan Yıldırım

Fatma Kaya

Sümeyye Oğul

Dijital Medya

Ömer Güçlü

Şahin Bodur

Tashih

Said Şan

İletişim

Diyanet İşleri Başkanlığı

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar

Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya/Ankara

Tel: (0312) 295 86 08

Faks: (0312) 295 61 92

Milli Eğitim Temel Kanunu (16.6.1983 gün

ve 28442 sayılı Kanunu'nun 15'inci madde

ile Değişik 55'inci maddesinin ikinci fıkrası

gereğince) Başkanlığımız yayınlarının

öğrencilere tavsiyesinde bir sakınca yoktur.

Çizgi ve metinlerin bilimsel

sorumluluğu yazar ve çizerlerine aittir.

Kapak Çizim

Özlem Güneş

Yayın Türü

Aylık, Yaygın Süreli Yayın

Diyanet Çocuk Dergisi (Türkçe)

Basım Tarihi: 25.03.2024

Basım Yeri: İstanbul

ISSN: 1300-8463

Tasarım

Lunapark Eğitim Yayıncılık

Alacaatlı Mah. 4834 Cad. Ticaret Merkezi 10/43

Çankaya/Ankara Tel: (0506) 907 97 97

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim

Caddesi İhlas Plaza No: 11 A/41 Yenibosna

Bahçelievler/İstanbul Tel: (0212) 454 30 00

Merhaba

Nisan ayının bu güzel ramazan günlerinde yeni sayımızla sizlerle. Ramazan ayının son on gününü bu ayda geçireceğiz. Ardından Kur'an-ı Kerim'in indirilmeye başladığı gece olan Kadir Gecesi'ni idrak edeceğiz. Bu bereketli ve güzel günleri en verimli şekilde ailenizle geçirmenizi diliyorum.

Bu ay dergimizde "Mucitler ve İcatlar" konusunu ele aldık. Mucitler, Allah'ın yaratmış olduğu düzeni inceleyerek insanlara birçok yeni buluşlar sunmuşlardır. Bu buluşlar çoğu zaman insanların hayatını kolaylaştıran ve ihtiyaçlarını gideren nitelikte olmuştur. İşte bu konularda birbirinden farklı yazılar, eğlenceli bulmacalar dergimizde sizleri bekliyor.

Ayrıca nisan ayında Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çocuklara armağan ettiği 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı yer alıyor. Aynı zamanda 10 Nisan'da Ramazan Bayramı'na ulaşacağız. Bütün çocukların bayram neşesini yaşadıkları bayramlara kavuşmasını temenni ediyor ve bayramlarınızı tebrik ediyorum. Allah'a emanet olun.

Dr. Lamia Levent Abul

içindekiler

Mercek 4

Sure Kâşifi 6

Alabalık Kalabalık 14

Görgülü Kuşlar 18

İyi Hikâyeler 12

Usta Kalemler 16

Resmimin Hikâyesi 22

Mercek	4
Sure Kâşifi	6
N'olmuş N'olmuş	8
Bulmaca	10
Minyatür Sanatı	11
İyi Hikâyeler	12
Alabalık ile Kalabalık	14

Usta Kalemler	16
Görgülü Kuşlar	18
Dünya Çocukları	20
Resmimin Hikâyesi	22
Hayvanlar Âlemi	24
Bulmaca	26
Çıkartmalı Etkinlik	27

Hayvanlar
Âlemi 24

Zaman
Yolcusu 30

Bu Söz
Bize Ne
Söyler? 34

Bir
Değişik
Kelime 40

Bilim ve
Teknoloji
Postası 28

Gökçe
ile
Çerez 32

Allame
Nine 36

Şu
Acayip
Dünya 42

Bilim ve Teknoloji Postası.....	28
Zaman Yolcusu	30
Gökçe ile Çerez.....	32
Bu Söz Bize Ne Söyler?	34
Allame Nine.....	36
Resim Resim İçinde	38
Bir Değişik Kelime.....	40

Şu Acayip Dünya.....	42
Neşeli Karikatürler	44
Sizden Gelenler	46
Bulmaca Çözümleri	48

Gökten Bir Elma Düşse

Düşen elmaları yedim. Newton gibi "A işte yer çekimi!" demezdim. Neden mi? Çünkü elma, yemek içindir. Zaten bence Newton da sonradan düşen o elmayı yemiştir. Sadece tarihe not düşmeyi, yer çekimini bulma heyecanıyla unutmuşlar. Siz ne dersiniz?

Bir meyveyi kullanarak bir şey keşfetmek ya da icat etmek... Mesela bir sıcakcak ya da kesip doğrayacak bir alet. Satın alınca yerleştirebileceğin bir çanta, poşet ya da sepet... Kullandığınız eşyaları icat olarak düşünmek tuhaf gelmiş olabilir. Etrafımızdaki her şey bir fikrin ürünü, unutmayın!

A, bir de yer çekimi demişken, Bîrûnî'nin, Newton'dan 700 yıl önce yer çekiminden bahsettiğini biliyor muydunuz? Bir araştırın derim!

Abrakadabra: Nereden Geldi Tüm Bunlar

Bir yere yetişmeniz gerekiyor, geciktiniz mi yoksa? Saat kaç?

Yağmur yağacak şemsiyeniz var mı?

Çamaşırları asarken aman uçmasınlar dikkat edin.

Hayatınızda çok büyük yeri olmasa da yokluğuyla büyük eksikliğe sebep olan eşyaları düşünebiliyor musunuz?

Einstein'ı, Graham Bell'i, Thomas Edison'ı, Tesla'yı, Marie Curie'yi bir yerden duymuşsunuzdur. Ama 1762 yılında John Harrison'ın ilk sarkaçsız saati icat ettiğini, Alman Hans Haupt'un şu an kullandığımız şemsiyelerin mucidi olduğunu, mandalın Türkler tarafından bulunduğunu bilmiyor olabilirsiniz. O kadar çok icat ve mucit vardır ki saymakla bitmez.

Peki, bir icat nasıl ortaya çıkar? İhtiyaç ortaya çıkınca. İnsan pratik bir şeyler aramaya başladığı zaman fikir üretmeye ve alternatif düşünmeye başlar. Etrafınızda ihtiyaç duyduğunuz şeylere dikkat edin. Bir icadın ayak sesleri olabilir!

Bindik Biz Bir Alete Gidiyoruz Geleceğe

Yaşadığımız çağda sanki her şey yapılmış, yeni bir şeye ihtiyaç yokmuş gibi geliyor olabilir. Hemen bu duygudan sıyrılmalıyız. Çünkü etrafınıza baktığınızda hiçbir şeyin ilk hâliyle kalmadığını da görüyorsunuz değil mi? Mesela ulaşım araçlarına bakın. Tekerler değişirse de nitelikleri, hızları, materyalleri değişiyor ve geliştiriliyor. Tren icat oldu artık başka şeye gerek yok, tamam deseydik İstanbul'dan Ankara'ya 8 saat kara tren yolculuğu yapmaya devam edecektik. Ama ulaşımı daha hızlı nasıl yaparız sorusunu soran birileri oldu ve hızlı tren ortaya çıktı. Hem de nerede? Dünyanın öbür ucunda, Japonya'da ilk hızlı tren yapıldı. O hâlde, "Keşfet, icat et ve durma geliştirmeye devam et." diyelim. Bunu okuyan geleceğin mucidine de şimdiden selam olsun.

$$E=mc^2$$

SURE KÂŞIFI

Sevgili Peygamberimizin 'Kur'an'ın kalbi' olarak nitelendirdiği bu surenin ilk ayeti, iki harften oluşmaktadır. Sure ismini de bu harflerden almıştır.

Surede Yüce Rabbimiz öncelikle toprağı örnek gösterir. Toprağın kuru bir hâldeyken ekilip oradan ürünler çıkmaya başlamasını anlatır. Bu bizlere Rabbimizin yaratma ve var etme gücünü gösteren çok önemli bir işarettir. Aslında Rabbimiz, vermiş olduğu nimetlerle kendi kendimize toprağı işleyerek neler yapabileceğimizi düşünmemizi ister. Dünyada Allah'ın koymuş olduğu birçok düzene bu şekilde bakmamız gerekir. Mesela surede gece ile gündüzden bahsedilir. Gece ile gündüzün birbiri ardınca sıralı bir şekilde gelişini düşünmemiz istenir.

Ardından Güneş'in dünyamızın etrafında belirli bir düzende hareketi yer alır. Rabbimiz, Güneş'i yaratırken aslında bize verdiği bu önemli nimeti de düşünmemizi istemiştir. Güneş, insanların ısı ve ışık açısından ihtiyacını karşılama yanında bitkilerin, yağışların, rüzgârın, doğal gaz, petrol gibi yakıtların oluşmasında önemli bir kaynaktır.

Ayetlerin devamında Ay'dan bahsedilir. Ay'ın Dünya etrafında hareketi sırasında bir günden diğer bir güne görünüşü değişmektedir. Çünkü Yüce Allah, Ay'ı yaratırken bu düzenle beraber yaratmıştır. Ay'ın ve Güneş'in işte bu belirlenmiş ölçüler içerisinde hareket edecekleri vurgulanmıştır. Güneş ve Ay sayesinde namaz vakitleri belirlenmiş ve takvimlerin yapımı gerçekleşmiştir.

İşte bu ayetler ile Rabbimiz kendi kudretini göstermenin yanında bir taraftan da yaratılan nimetlerin işleyişlerine bakmamızı istemiştir. Birçok insan bu düzeni bakıp inceleyerek farklı buluşlar, çalışmalar ortaya koymuşlardır. Yani dünyadaki bu sistem sayesinde fizik, matematik, astronomi, arkeoloji gibi birçok alanda farklı icatlar yapılmıştır. Böylelikle yaşadıkları dönemde önemli buluşları ile mucitler insanların ömür boyu faydalanacakları, güzel hatırlanacakları nice kıymetli eserlerini bizlere bırakmışlardır. Eminim sizlerin içinde de evrendeki düzeni inceleyip keşfederek farklı buluşlara imza atacak birçok yeni mucit vardır. Ama gelin öncelikle anlattığımız surenin hangi sure olduğunu bulalım.

Çizen: Hülya Akcan

7 Nisan 2024

N'OLMUŞ
N'OLMUŞ

Mimar Sinan'ın Vefatı
(1489-1588) Mimar Sinan
ve Mimarlar Günü

Hz. Hasan'ın
Vefatı
(625-669)

23 Nisan Ulusal Egemenlik
ve Çocuk Bayramı

Kadir Gecesi

NİSAN

Türk Polis
Teşkilatının
Kuruluş Günü
(1845)

Dünya Pilotlar
Günü

Kardeşlik Haftası
(28 Nisan - 04 Mayıs)

Ramazan Bayramı
(10-12 Nisan)

Hz. Hatice'nin Vefatı
(556-620)

Dünya Sokak
Hayvanları Günü

Dünya Kitap
Günü

Dünya Sağlık
Günü ve
Haftası
(7-13 Nisan)

Polis Günü ve
Haftası
(4-10 Nisan)

Dünya Kalp
Sağlığı Haftası
(12-18 Nisan)

Ne izleyelim?

Çocuk, Köstebek, Tilki ve At filmi bayramda ailenizle birlikte izleyeceğiniz güzel bir animasyon filmi. Filmde tek başına dolaşmaya çıkan bir çocuğun köstebek, tilki ve at ile kurduğu dostluk anlatılır. Hepinize iyi seyirler.

Tarifler

Malzemeler

Yoğurt
Ceviz
Bisküvi
Çilek, kivi, muz, elma
(Evinizde bulunan meyvelerden istediğinizi ekleyebilirsiniz.)

Yapılacaklar

23 Nisan süsü hazırlayın. Bir A4 kâğıdını boylamasına ikiye bölün. Kâğıtlardan birini akordeon şeklinde katlayın. Üzerine bir insan resmi çizin. Makasla çizdiğiniz şekli kesin. Ellerin birleştiği yerleri kesmemeye dikkat edin. Daha sonra kâğıdı açın. Her biri farklı bir dünya çocuğunu temsil edecek şekilde figürleri boyayın.

Arefe günü aile mezarlarını ziyaret edin. Bulduğunuz şehirlerdeki şehit mezarlıklarını da aynı zamanda ziyaret edebilirsiniz. Ayrıca Ankara'da oturuyorsanız ya da yakın bir zamanda gidecekseniz TBMM'ye de gidebilirsiniz.

Sokak hayvanları için evinizin bahçesine ya da yakınınızdaki parka su koyun.

Bayramda anne, baba ve kardeşlerinizle bayramlaşın. Aile büyüklerini de ziyaret edip ellerini öpmeyi ihmal etmeyin.

23 Nisan konulu bir afiş hazırlayın. Yukarıda yapımını anlattığımız süsü de bu afişte kullanın. Aynı zamanda sticker ekindeki etiketleri de afişinize ekleyin. Daha sonra bu afiş dergide yayımlanmak üzere bize gönderebilirsiniz.

Hazırlanışı

Bir kâseye biraz yoğurt koyun.

İstediğiniz meyveleri dilimleyin.

Dilimlediğiniz meyveleri yoğurdun üzerine ekleyin. Bunu birkaç kat yapabilirsiniz.

En son üzerine ceviz ve bisküvi parçalarını ekleyin. Afijet olsun.

Bulmacamızda Hz. Muhammed zamanında yaşamış ve İslamiyet'in yayılmasında önemli görevler üstlenmiş sahabeler yer alıyor. Karışık olarak verilen harfler ve kutucukların içinde bulunan ipuçları sayesinde bulmacayı çözebilirsiniz.

1 Hz _____

Peygamber Efendimizin eşi ve aynı zamanda ilk inananlardan olan kadın sahabe kimdir?

A H İ T
C E

2 Hz _____

Zülfikar adında kılıca sahip olan, Peygamber Efendimizin sancaktarlığını yapmış son halife kimdir?

L A İ

3 Hz _____

Müslüman olduktan sonra İslamiyet'in daha hızlı yayılmasını sağlayan ikinci halife kimdir?

E Ö R M

4 Hz _____

Kur'an'ı kitap hâline getirip devletin üst kademelerine gönderen, güzel ahlakıyla bilinen üçüncü halife kimdir?

N M O S A

5 Hz _____

Peygamber Efendimizin en küçük çocuğu olmakla birlikte Hz. Ali'nin de eşi olan kadın sahabe kimdir?

I T A A M
F

6 Hz _____

Uhud Savaşı'nda Vahşi tarafından şehit edilen sahabe kimdir?

Z A M H A

7 Hz _____

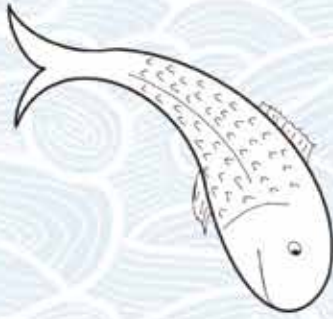
İslamiyet'in yayılması esnasında Ebu Cehil tarafından şehit edilen ilk kadın sahabe kimdir?

Y Ü Y S E M
E

8 Hz _____

Peygamber Efendimize Sevr Mağarası'nda kaldığı vakitlerde yoldaşlık eden, aynı zamanda ilk halifemiz olan sahabe kimdir?

R U İ B E
B K E

Minyatür Sanatı

Kelime anlamı 'küçük resim' olan minyatür, kendine ait boyama ve çizim üslubuna sahip geleneksel bir sanattır. Bu sanatta ışık, gölge, oran orantı, perspektif kullanılmaz. Minyatür sanatı ile uğraşanlara musavvir veya nakkaş denilir. Minyatür sanatını boyayarak keşfedin.

GİZLİ BİR FORMÜL

Ne zaman öğrenmem gereken bir şeyle ya da aşmam gereken bir engelle karşılaştım aklıma yaz Kur'an kursundan arkadaşım Erdem gelir. Erdemler büyük şehirde yaşıyorlar ama yaz aylarını bizim küçük ilçemizde geçiriyorlar. Arkadaşım, dikkatimi ezberlerini verirken çekmişti. Malumunuz her kurs döneminde ezberlenecek dualar, sureler listesi vardır. Ve yine malumunuz bu liste değişmez, bir önceki yılın aynıdır. Ama gelin görün ki ben, dört yazdır kursa devam ettiğim hâlde henüz listeyi tamamlayamadım. Yani benim başım ezberlerle pek hoş değildir. Ama Erdem öyle mi, onun başı aynı ezberlerle gayet hoştu. Hoca, "Bu sureyi ezberleyin." der, o bir iki güne ezberleyip tıkr tıkr okurdu; hoca, "Şu duaya çalışın." diye söyler, yine bir haftaya kalmadan ezberini düzgünce verirdi.

O okudukça beni bir düşüncedir alıyordu. Biz aynı yaşıydık. E ben de ayıptır söylemesi zeki çocuğumdur yani. Peki, o yapabiliyordu da ben niye yapamıyordum? Bu soruya Ali Hoca camiye dambılları getirince bir cevap buldum. Evet evet, yanlış okumadınız dambıllar. Dambılları görünce tüm talebeler Nazilli bardağı gibi dizildik. Kimimiz bir kimimiz iki tane kaldırdı. Hiçbirimiz hepsini kaldıramadık. Erdem dâhil. Ama sonraki günlerde aynı Erdem yavaş yavaş hepsini kaldırmaya başladı. Beşlikler, onluklar, yirmilikler... İşte o zaman arkadaşımın sırrını çözdüm. Gidip ona da söyledim. "Ben, senin olayını biliyorum. Sen çok çalışıyorsun değil mi? Sürekli sure ezberliyorsun, ezberden kalan zamanda da ağırlık kaldırıyorsun. Hayatını çalışmaya adadın."

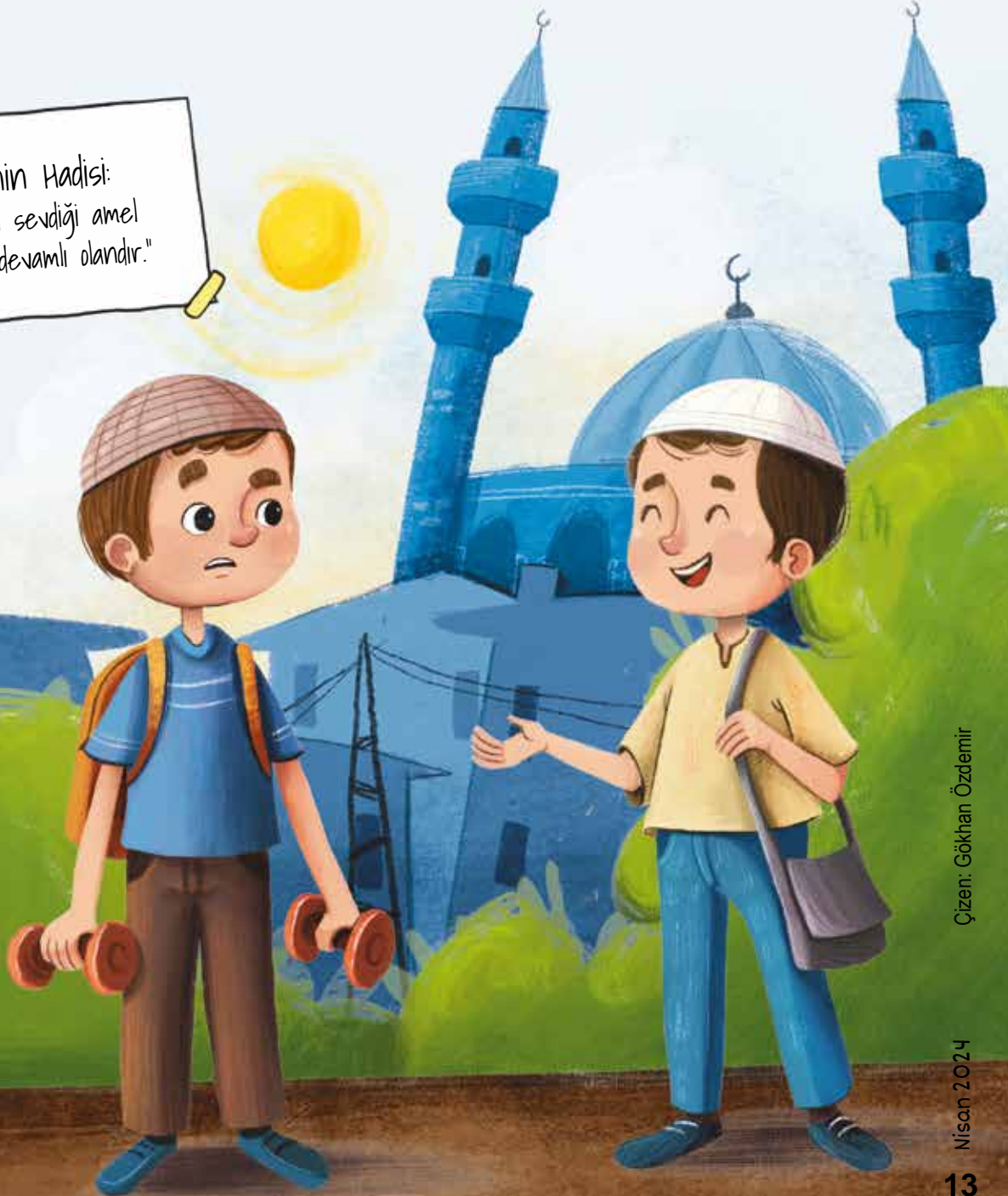

Erdem güldü, "Hayır," dedi. "Aksine ben gayet az çalışırım." Önce benimle alay ettiğini düşündüm hatta biraz bozuldum. Ama cümlenin devamı gelince ne demek istediğini kavrar gibi oldum: "Az çalışırım ama her gün çalışırım. Her gün az az." Yine de tam olarak anlayamamıştım. "Ne yani dambılları her gün az az çalışarak mı kaldırdın, sureleri her gün az az çalışarak mı ezberliyorsun?" Güldü, "İstersen sen de dene." dedi.

"O zaman doğru söyleyip söylemediğimi anlarsın." Uzaklaşırken tekrarladı. "Unutma az az ama her gün."

Şimdi bu satırları yazınca Erdem'i özlediğimi fark ettim. Bir an önce yaz gelse de camiye koşsak. Bu sefer ezberlenmedik sure, dua bırakmayacağım, o liste bu yaz tamamlanacak. Ne de olsa gizli formülü biliyorum artık: Az az ama her gün.

Hikâyenin Hadisi:
"Allah'ın en sevdiği amel
az da olsa devamlı olandır."

ALABALIK İLE KALABALIK

Az sonra...

Birkaç saat sonra...

Bu kadar kısa zamanda icat mı yaptım? İnanamıyorum dostum. Aç örtüyü de çalıştır çok merak ettim.

İşte huzurlarımız da Peras! Yeni icadım olan Perde Asma Makinesi. Bir icat, hayatı kolaylaştıran bir makine de mucit dostun Kala'dan. Sen yok dedin ben icat ettim.

Çok... Çok şaşkıyım. Bu sesler normal mi peki Kala?

Buna bayılacakım dostum.

Hangi sesler?

Cizzzzt...

Haklıydım bayıldım gerçekten. Bence sen icat çıkarma Kala. Ahhh...

KIRMIZI SULUK

Eve çok yaklaştım. Tükenmişim. Göz kapaklarımın üzerinde çocuklar tepiniyordu sanki. Bir salıncak kurmuş sallanıyorlardı. Salıncağın ipleri göz kapaklarımı kapanmaya zorluyordu. Direniyordum. Yarım saat en fazla... Evime girip yumuşacık yatağıma uzanıp uykunun kollarına bırakacaktım kendimi. Yarım saatçik yol kalmıştı şunun şurasında. Sakız çiğnedim. Radyonun sesini sonuna kadar açtım. Saniyelik bir bakışın arasında gördüm onu. Kaldırımında, elinde bastonu, üzerinde takım elbisesi, özenle taranmış saçlarıyla yürüyordu. Uzadıkça uzayan yolu, yorgunluğumu, yumuşacık yatağıma... Her şeyi unutup durdurdum arabayı. Arkasından koştum. Titreyen, durmadan titreyen ellerini öptüm. Yüzüme baktı.

“Kusura bakma evladım. Seni çıkartamadım.” dedi. “Muhakkak bir öğrencimsin ama nereden? Ama ne zaman bilemedim!” Ellerini öptüm bir kere daha. “Kırmızı suluğumu düşürmüştünüz öğretmenim.” dedim. Sıcacık bir gülümseme yayıldı yüzüne. Fırından yeni çıkmış ekmekler kadar sıcaktı. O ana gittim. Bir köy okulundaydım. Birinci sınıftan beşinci sınıfa kadar hepimiz aynı derslikteydik. Okulun ilk günleriydi. Bana göre çok büyüktü diğer çocuklar. Kocaman elleri, parmakları; kocaman bacakları vardı. Sıralar, masalar devasaydı. Çoğu zaman ne yapacağımı bilemiyordum. Bazen sınıfa girerken ayakkabılarımı çıkarıyordum. Gülüyorlardı bana. Okula, arkadaşlarıma, öğretmenime alışmamıştım.

O gün karın ağrısıyla uyanmışım. Midemde hiç susmayan bir koro vardı. Anneannemin şifalı sularından içmişim. Kaç bardak içtiğimi hatırlamıyorum. Bir an önce kurtulmak istiyordum ağrılarımdan. Matematik dersinin ortalarına doğru oldu her şey. Sesimi duyurmayı denedim ama olmadı. Parmak kaldırmaya cesaret edemedim bir türlü. Unutmak için bir şeyler düşünmeye başladım. Rüzgâr çıktığında kar yağıyormuş hissi uyandıran polenleri, dedemin çarşıdan getirdiği mısır cipsleri, motosikletli dondurmacıyı... Ne yapsam olmuyordu.

Tutamamıştım daha fazla. Sıraların arasında gezinen öğretmenim fark etmişti durumu. Masamın üzerinde duran kırmızı suluğumu düşürmüştü kimseye hissettirmeden. "Kızım kaç kere söyledim masanın üzerinde tutmayın diye. Bak islandı her yer. Çabuk git üzerini değiştir. Suluğunu da çantandan çıkarma bir daha." diyerek eve göndermişti beni. Hiç kimse, hiçbir şeyi fark etmemişti. Koluna girdim. Yol kenarındaki kafelerden birine oturduk. "Aramızda, tamam mı?" diyerek göz kırptı. "Aramızda öğretmenim." dedim. "Sadece biz bileceğiz. Siz, ben ve kırmızı suluk."

ÖĞRETMENİMİZİN VERDİĞİ ÖDEV

Okulunuzu seviyor musunuz? Ben okulumu çok seviyorum. Okuldaki en güzel sınıf bence bizimki. Sınıfımızın her köşesini öğretmenimiz ve arkadaşlarımla düzenledik. O kadar güzel oldu ki. İnsan bu sınıfa girince çıkmak istemiyor. Sınıfımız yirmi kişi. Yirmi kişinin çok az olduğunu söyleyenler var. Ama bilmiyorlar ki yirmi kişi aynı anda konuşunca ne kadar çok ses çıkıyor. Kimse kimsenin dediğini de anlamıyor. Özellikle öğretmenimiz tahtaya soru yazdığı zaman sınıfta arı vızıltısı gibi bir ses çıkmaya başlıyor. Geçen gün yine öğretmenimiz tahtaya soru yazmıştı. Sınıfımızda bir gürültü başladı. Öğretmenimiz içimizden birine söz hakkı verince başka bir arkadaşımız onun sözünü kesip cevabı kendisi verdi. Öğretmenimiz bu duruma haklı olarak çok sinirlendi. Soruyu cevaplamak için herkes sırasını beklemeliydi. Öğretmenimiz: "Bakın çocuklar nasıl su içerken oturarak içiyorsak, yemek yerken önümüzden yiyorsak, sınıfta konuşurken de bazı kurallara dikkat etmemiz gerekiyor." dedi. Sonrasında bize ödev verdi.

Hepimiz sınıfta konuşurken nasıl davranmamız gerektiğini araştırıp gelecek iki gün sonra sınıfta anlatacaktık.

İki gün hızlı bir şekilde geçti. Bütün sınıf ödevini hazırlamış bir şekilde öğretmenimizi bekliyorduk. Öğretmenimiz sırasıyla herkese söz hakkı verdi. Parmak kaldırırken çıt çıkmıyordu artık. Sadece söz hakkı verilen kişi konuşuyordu. Hatta arkadaşımız konuşurken kimse sözünü kesmedi. Aralarda fisiltılı konuşmalar ve uğultu da olmadı. Herkes ödevine çok iyi çalışmış, dedi öğretmenimiz. Ödevlerimizi güzelce sunduk. Böylece sınıfta konuşurken nasıl davranmamız gerektiğini öğretmenimizin verdiği ödev sayesinde daha iyi anlamıştık.

Sayfa görselinde, metinde anlatılan adaba aykırı davranışları bulun.

Özbekistan

Bu yolculuğumda Özbek arkadaşlarım Sevara ve Ulubek bana eşlik edecek. Arkadaşlarımın üzerindeki ipek parlak kumaşlardan kıyafetleri dikkatinizi çekmiştir. Özbekistan'da erkekler doppa adı verilen bir takke, şapan adı verilen uzun bir ceket ve içine ise yaktak isimli gömlek giyinirler. Kızlar ise saten ve ipekten yapılmış, altın ipliklerle işlenmiş zardozi giyinirler.

Bizler Anadolu'ya yüzyüzyıl önce göçtük ancak Orta Asya'da hâlen varlığını sürdüren Türk devletleri bulunuyor. İşte bu Türk devletlerinden birisi olan mimari yapıları, kültürel özellikleri ile bizlere geçmişimizi anlatan Özbekistan'ı anlatacağım.

Çoğunluğun Müslüman olduğu Özbekistan'da Özbek dili konuşulmaktadır.

Özbekistan'ın en büyük şehri olan Taşkent aynı zamanda başkenttir. Taşkent, ülkenin kültür ve ekonomi merkezidir. Dünya mirası listesinde bulunan birçok şehre ev sahipliği yapan Özbekistan, Orta Asya'nın en turistik ülkelerindedir. Tarihte önemli bir yere sahip olan İpek Yolu'nun, Semerkand ve Buhara şehirlerinden geçiyor olması kültürel ve mimari olarak şehirleri zenginleştirmiştir. Saraylar, türbeler, medreseler, camiler ve çeşitli antik mimari eserler her yerde karşımıza çıkıyor.

Dünyanın en büyük açık altın madeni Özbekistan'da bulunan Kızılkum Çölü'ndedir.

Uluğ Bey Medresesi

Semerkind antik merkezinde bulunan en önemli eser de Registan Meydanı'dır. Üç büyük medreseyi içine alan Registan, günümüzde kutlama ve kültürel etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır. Registan Meydanı'nda bulunan Uluğ Bey Medresesi 15. yüzyılda inşa edilmiştir. Adını eseri yaptıran Uluğ Bey'den alan medrese, bilimi ve ilmi geliştirmek amacıyla yapılmıştır.

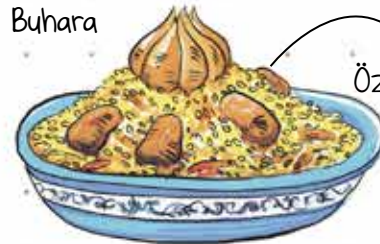
Özbekistan'da el sanatları oldukça gelişmiştir. Taşkent'te bulunan Chorsu Çarşısı'nda gördüğümüz seramik ürünler, şanak şömkeler ve çini işlemler de Özbeklerin bu konuda ne kadar başarılı olduklarını kanıtlıyor. Çini işlemleri yalnızca çarşıda değil yürürken camilerin ve medreselerin duvarlarında da görmek mümkün.

Özbekistan'ı anlatırken yetiştirdiği büyük İslam âlimlerinden bahsetmeden geçmeyelim. Buhârî, Tirmizî, Bîrûnî ve İbni Sînâ gibi döneminin çok önemli bilim ve ilim adamları Özbekistan'ın Semerkand ve Buhara şehirlerinde yetişmiştir.

İbni Sînâ

Özbek Pilavı

Özbekistan mutfağından bahsedecek olursak havuç, et, soğan ve lezzetli baharatlardan oluşan dünyaca ünlü Özbek pilavı birinci sırada gelir.

Mutfaktaki Sürpriz

Her şey, hafta sonu anneme ve evdekilere sürpriz yapmak için kahvaltı hazırlamak üzere erkenden kalkmamla başladı. Daha doğrusu mutfığa girmem hatta daha da doğrusu girememle de başladı diyebiliriz.

Hafta sonuydu... Her gün, sabah herkesten önce uyanıp bize kahvaltı hazırlayan anneme yardımcı olmak ve sürpriz yapmak için kahvaltı hazırlamaya mutfığa gittim. Tam kapıyı açıp girecektim ki içeriden konuşma seslerinin geldiğini fark ettim. Evdeki herkes uyurken bu konuşanlar kim olabilirdi ki?

Sesleri biraz daha dinledikten sonra artık dayanamadım ve eğilip kapının deliğinden içeri baktım. İşte o an şaşım kaldım. Gözlerime de gördüklerime de inanmadım. Bu gördüklerimin gerçek olması imkânsızdı, mümkünsüzdü, olanaksızdı, olamazdı, olağan dışıydı. Benim, hafta sonu olmasına rağmen hafta içinde uyandığım saatten bile erken uyanmam kadar anormaldi gördüklerim. Acaba çok erken uyandığım için gözlerim açık olduğu hâlde rüya mı görüyordum...

Olayın gizemi arttıkça merakım da arttı ve kapının deliğine sığmadı. Kapının kolunu yavaşça indirip içeriye göz ucuyla göreceğim kadar araladım. Artık olan biteni daha rahat görebiliyordum.

Peki, neler görüyordum, kimdi bu konuşanlar? Eminim öğrendiğinizde siz de en az benim kadar şaşıracaksınız. O zaman söylüyorum...

Konuşanlar, başta meyve ve sebzeler olmak üzere mutfaktaki malzemelerdi. Şaşırdınız mı? Bu daha hiçbir şey. Neler konuştuklarını duyduğunuzda daha çok şaşıracaksınız. Başını tam duymadığım için anlamamıştım ama sanırım içlerinden birisinin bir yere gitmesi gerekiyordu ve kimin gitmesi gerektiği hakkında konuşuyorlardı. Ve konuşmalar şöyleydi:

Limon: Bu ara hiç tadım yok biraz limoniyim, hem de sıkıldım. Ben hiçbir yere gidemem kıyma gitsin.

Kıyma: Bana kıymayın ben burada iyiyim. Dolma biber gitsin.

Dolma biber: Ben zaten doluyum bu aralar, bana hiç bakmayın gidemem.

Tuz: Fikrimi belirteyim benim de çorbada bir tuzum olsun, salça gitsin.

Salça: Sen neden bana salça oldun şimdi? Yufka varken ben neden gideyim?

Yufka: Ben fırınsız yapamam, hiçbir yere gidemem.

Fırın: Yufka gibi yüreğinle içimi ısıttın yufka, teşekkür ederim.

Soğan: Yufka ile fırının arkadaşlığı beni derinden etkiledi gözlerim yaşardı.

Maydanoz: Sen hepimizin gözünü yaşarttın soğan. Ayrıca ben de fikrimi söyleyeyim bence patlıcan gitsin, geçen gün sıkıntidan patlayacağım diyordu.

Patlıcan: Sen neden maydanoz oluyorsun?

Menemen: Soğansız olmaz, o gitmesin. Pul biber gitsin.

Pul biber: Bana acıyın, ben acının kendisiyim zaten.

Mantı: Sarma aylardır buzlukta bekliyor. Onun yeri orası

değil gitsin bence.

Sarma: Bana hiç sarmayın ben burada mutluyum.

Hem sen nasıl tanıdın beni? Ne güzel dondurma kabının içinde saklanıyordum. Bence reçel gitsin.

Ayşe Merve Bektaş'ın
resminden uyarlanmıştır.

Reçel: O kadar uzun zamandır buradayım ki buzdolabına yapıştım artık gidemem. Ayrıca mantı ile yoğurt beraber iyi gider ikisi gitsin. Neyse yoğurt bozulur şimdi susayım. Brokoli de gidebilir aslında.

Brokoli: Neden kimse beni sevmiyor?

Mikser: Bakliyalardan birisi gitsin.

Bezelye: Bizi neden karıştırıyorsun mikser? Zaten konudan bezdik.

Toz şeker: Kimse gitmesin hepinizi çok seviyorum.

Mısır: Çok şekersin şeker ama ben gitmek için gönüllüyüm. Hem ne zamandan beri buradayım sıkıntıdan patlamak üzereyim.

Mantı: Mantıklı.

İşte tam olarak böyle konuşmalar geçiyordu mutfakta. Sessizce onları izlerken konuşmalara daha fazla dayanamayıp güldüm ve hepsi birden beni fark etti. Hepsi bana bakıyor ben de onlara bakıyordum. Hemen durumu toparlayarak, "En iyisi siz devam edin, ben gideyim." dedim. Hep beraber güldük ve sonrasında bir ses duydum, birisi beni çağırıyordu.

"Yusuuuuf! Haydi oğlum uyan, kahvaltı hazır." İşte o an tüm bu olanlardan daha fazla şaşırılmıştım. Çünkü annem kahvaltıya çağırıyordu. Yani tüm bu gördüklerim bir rüyaymış ve ben henüz yatağımdan bile kalkmamışım. Yani sürpriz yapayım derken sürprizle karşılaşmıştım.

Kahvaltıyı hazırlayarak yapamadım ama bulaşıkları yıkayarak anneme bir sürpriz yaptım. Peki bulaşık makinesi dile gelip, "Benim işime bulaşma." demiş midir? Sürpriz...

Bıyıklı İnka Sumrusu

Sumrugiller ailesinden olan inka sumruları, Peru, Şili ve Ekvador'un kıyı bölgelerinde yaşam sürmektedirler.

İnka sumrularının vücutları, koyu gri tüylerle kaplıdır. Ayak ve gagalarıysa kırmızı renktedir. İnka sumruları 40 cm uzunluğunda boya ve 200 g ağırlığa sahiptir.

İnka sumrularının sesleri de diğer kuşlardan farklıdır. Kedi gibi miyavlatma sesi çıkararak öterler.

İnka sumrularını farklı kılan özelliklerden biri gaga kısmının yanlarına uzanan beyaz tüyleridir. Bu tüyler yaklaşık 5 cm uzunluğunda ve tıpkı bıyık gibi bir görünüme sahiptir. İnka sumrularının bıyık uzunluğu sağlıklı ilişkilidir. En uzun bıyıklar, en sağlıklı kuşlara aittir.

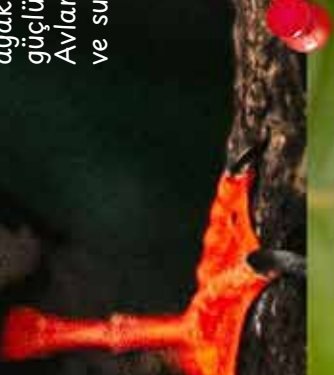
Denizlerdeki aşırı avlanma sebebiyle yiyecekleri tükenen inka sumrularının nesli tükenmekle karşı karşıyadır.

İnka sumruları, sayısı 1000'i bulan sürüler hâlinde yaşarlar. Yuvalarını genellikle deniz kayalarının üzerine yaparlar.

İnka sumruları etobur canlılardır. Küçük balıklar ve deniz kabuklularıyla beslenirler. Küçük ve perdeli ayak yapıları sebebiyle güçlü bir şekilde yüzemezler. Avlarını uçarken tespit eder ve suya dalarak yakalarlar.

4 haftalık kuluçka süresinden sonra doğan yavrular uzun bir süre yuvadan ayrılmazlar. Yavrular doğduklarında, biyikli doğmazlar bu tüyler zamanla uzar.

Eşleştirme

1 Yarısı 10 olan sayı kaçtır?

2 3 katı 15 olan sayı kaçtır?

3 16 çeyrek kaç yarımır?

4 2 fazlasının 2 katı 20 olan sayı kaçtır?

5 3 katının 5 eksiği 16 olan sayı kaçtır?

6 8 tavuk olan çiftlikte kaç ayak vardır?

7 Yarısının yarısı 2 olan sayı kaçtır?

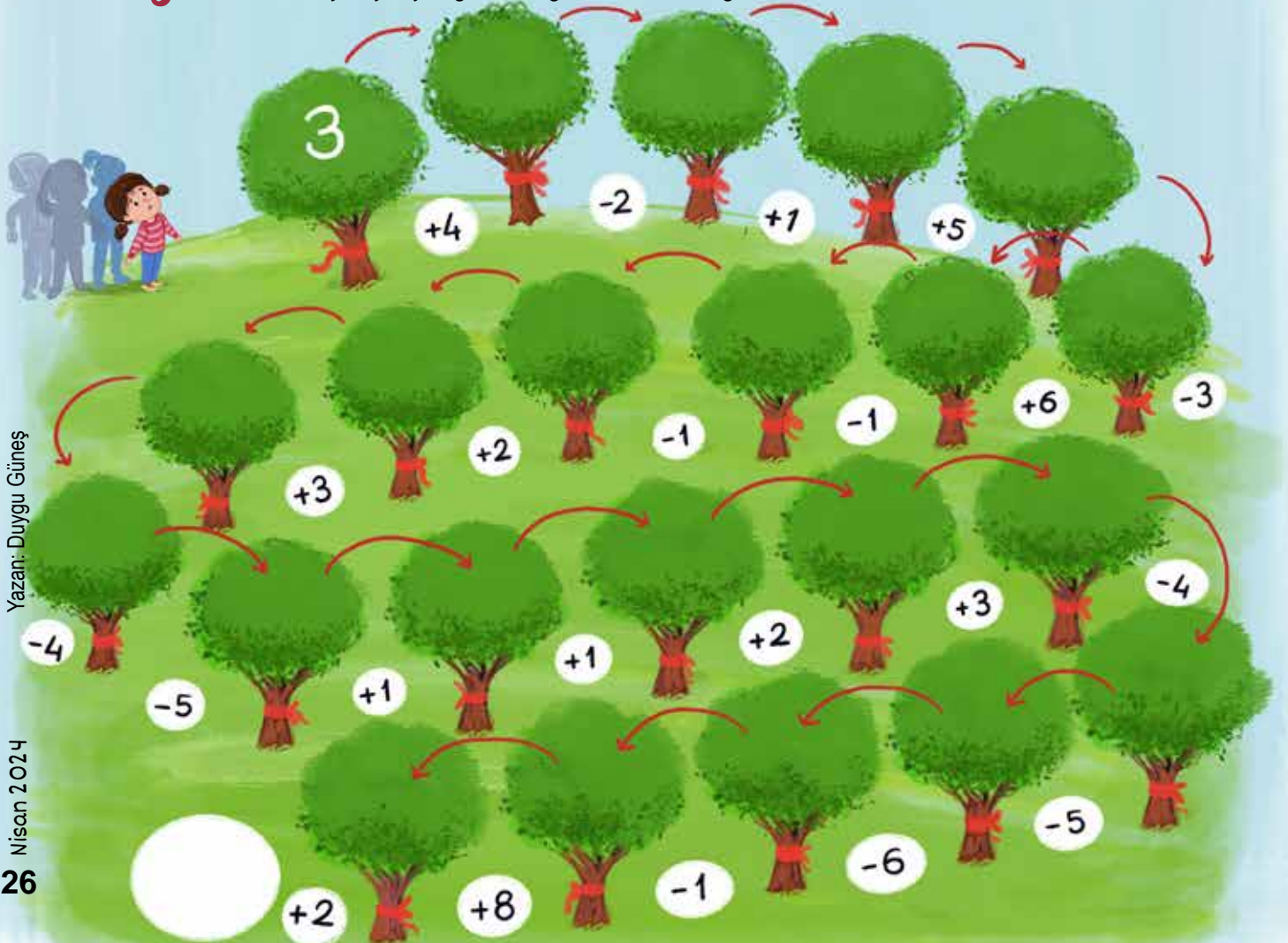
8 10 yarım kaç çeyrek eder?

9 2 eksiğinin 3 katı 18 olan sayı kaçtır?

10 Yarısı 12 tane olan şeker 4 kişiye paylaşıncı her kişiye kaç şeker düşer?

Bayram Hediyesi

Ayşe Ramazan Bayramı'nda dedesi ve babaannesini ziyarete köye gitmiş. Köye giderken çağla ağaçlarında büyük kurdeleler olduğunu görmüş ve çok şaşırılmış. Bunların ne olduğunu dedesine sormuş. Dedesi köylülerin çocuklara bayram hediyesi olduğunu söylemiş. O bayram çocuklar, kurdeleli tüm çağla ağaçlarına çıkıp çağla toplayabileceklermiş. Ayşe de diğer çocuklara katılıp çıkmış çağla ağaçlarına. Başlamış çağlaları hem toplamaya hem de yemeye. Ayşe ağaçtan indiğinde cebinde kaç çağla kalmıştır?

$4 \times 5 =$

Dünyada ilk kez Osmanlı'da 1872 yılında yapılmış bir taşıma aracıdır. İsmi Suhulet'tir.

$44 \div 2 =$

İlk basit düzenekler olarak binlerce yıl önce Eski Yunan'da icat edilmişti. Hareket ettirmek için insan gücü kullanılıyordu.

$13 \times 2 =$

Bilgisayar Bilimleri Bölümünde Profesör Scott Fahlman, 1982 yılında mizahi olarak ifadeleri ilk kez kullandı.

$12 \div 6 =$

İlk kez Sibiry'a'da Pazırık mezar höyüğünde keşfedilmiştir. İlk üretimi ve kullanımı Türklere aittir.

$3 \times 7 =$

1860 yılında Daniel Hass, dönen bir fırça ile icat etti.

$14 \div 2 =$

1876'da icat eden Emile Berliner oldu.

$16 \times 2 =$

İlk kez Meksika topraklarında yiyecek olarak değil bir içecek olarak ortaya çıkmıştır.

$55 \div 5 =$

İlk kez Mezopotamya'da M.Ö. 3000 yılından kalma kil tabletlerde, potasyum ve yağla karıştırılarak elde edildiği söylenmektedir.

$4 \times 3 =$

İlk 1790'lı yıllarda ortaya çıksa da günümüzdeki hâlini 1885 yılında İngiliz John Kemp Starley icat etti.

$38 \div 2 =$

1700'lü yıllarda İtalya'da, Bartolomeo Cristofori tarafından ilk kez yapılmıştır.

$24 \div 4 =$

Çinliler, M.Ö. 200'lerde, pirinci süt ile karıştırıp kar üzerinde dondurarak ortaya çıkarmıştır. Bizde de Maraş'ta farklı bir çeşidi bulunmaktadır.

$6 \times 4 =$

İlki Mısır'da yapılan arkeolojik çalışmalar sonucu bulunmuştur.

$54 \div 2 =$

Henry W. Seely 1882'de icat etti.

$22 \div 22 =$

800 yılında Alessandro Volta tarafından icat edildi.

$21 \div 7 =$

1783 yılında, Montgolfier Kardeşler tarafından icat edildi. İlk uçuşlarını içinde bir koyun ve birkaç kümes hayvanı bulunan sepetle yaptılar.

Merceğin İki Ucu: Teleskop ve Mikroskop

Gözlük kullanıyor musunuz ya da etrafınızda gözlük kullanan birileri var mı? Bazı insanlar yakını bazı insanlar da uzağı görmekte zorluk yaşar. Kindî, İbnü'l Heysem gibi pek çok Müslüman bilim insanı gözümüzün nasıl gördüğünü ve göz merceğimizi incelemiştir. Gözün yapısını yavaş yavaş anlayan bilim insanları ilerleyen yıllarda görme bozukluklarını gidermek ya da daha uzakları görebilmek için gözümüzdeki doğal merceğe benzer mercekler tasarlamıştır. Bu mercekler gözlük, dürbün, teleskop hatta mikroskobun ilk atalarıdır. Peki, sizce mercekler sayesinde herhangi bir nesneyi gerçek büyüklüğünden 40 kat daha büyük görebilir miyiz? Ya da bizden kilometrelerce ışık yılı uzaktaki gezegenleri görmemiz mümkün mü? Evet mümkün!

Evreni ve doğayı inceleyen bilim insanları dünyanın bizim gördüğümüzden çok daha farklı olduğunu keşfederler. Bir yanda küçücük bizi iyileştiren ya da hasta eden canlılar, bakteri ve virüsler vardır. Bu küçük canlı organizmalar o kadar çoktur ki biz hatta bütün evren bu mikroorganizmalardan oluşur. Bir yanda evren kocamandır. Gökyüzünde küçücük bir nokta gibi gördüğümüz gezegenler ve pek çok yıldız vardır. İşte tüm bu nesnelere daha iyi görebilmek için bilim insanları merceği en iyi şekilde kullanmaya çalışır ve "Mikroskop" ve "Teleskop" icat eder.

Mikroskop ve Teleskop Nasıl Çalışır?

Teleskoptaki ayna ve mercekler ile nesnelere yansıyan ışık toplanır. Toplanan ışık gözümüzdeki ağ tabakaya düşer. Ağ tabakaya düşen ışığın çokluğu görüntünün boyutunu büyütür. Aynı zamanda teleskobun mercek ve aralarındaki mesafede görüntüyü büyük görmemizi sağlar. Böylece bizden çok uzaktaki yıldızları bize çok daha yakınmış gibi görürüz. Mikroskoplar ise çıplak gözle göremeyeceğimiz kadar küçük mikroorganizmaları görmemiz için üretilmiştir. Bu nedenle, mercekler arasındaki mesafe buna göre ayarlanır. Ayrıca mikroskoplar görüntüyü daha büyük görmemizi sağlayan kendisine ait bir ışık kaynağına sahiptir. Mikroskop ve teleskop farklı amaçlar için kullanıldıklarından mercekler arasındaki mesafede farklıdır. Tabii evreni keşfedebilmek için yalnızca ışığa ve merceğe ihtiyacımız yok. Bugün bilim insanları bizim algılayabildiğimiz ışığın dışında radyo dalgaları, morötesi, kızılötesi, gama ve X ışınları gibi pek çok farklı ışın türü ile gözlem yapmaktadır.

Dedemin Masalları

Tuğrul, Boğaç Han'ın yitik hikâyesini Korkut Ata'nın topuzuna fısıldamış, ilk görevini başarıyla yerine getirmişti. O akşam yemek boyunca Tuğrul'a meraklı gözlerle bakan ailesine yaşadığı macerayı anlattı. Dedesi ve ninesi de torunlarını can kulağıyla dinledi. Tuğrul'un dedesi Hasan, Hikmet Baba'nın yakın arkadaşıydı. İsmi gibi güzel yüzlü, ak sakallı bir ihtiyardı. Tuğrul küçükken dedesi, raftan sırmalı bir kitap çeker, satırlara şöyle bir göz gezdirir, ona masallar anlatırdı. En çok Hamzazâde Rüstem'in cenklerini dinlemeyi severdi Tuğrul. Tahta kılıcıyla salonda bir oyana bir bu yana koşturur, haramilere aman vermezdi.

Bazen de yiğit bir pehlivan olan Süheyl ile güreşe tutuşurdu. Bütün o kahramanların adını, yaşadıkları maceraları dedesinden ve cildi sırmalı kitaptan öğrenmişti. Bir de Cenknâmeler vardı dedesinin kitaplığında. Hz. Ali ve kılıcı zülfikar. Zülfikarı, İstanbul'da Topkapı Sarayı'nda görmüştü. O anda dedesinin anlattığı hikâyeler gözünde canlanmış, soluk soluğa koşan atlara yoldaş olmuştu.

"Eğer bu kitapların sayfaları kaybolur, dedem gibi nice hafız, hikâyeleri bir bir unutursa..." diye kederlendi. Vakit kaybetmeden Hikmet Baba'yı tekrar görmeliydi. Aklına takılan tüm soruların cevabını onda bulacağını biliyordu. Annesi, Hikmet Baba ve Tuğrul için akşam yemeği hazırlamıştı. Tuğrul bu gece kulübede kalacak, görevinin bütün ayrıntılarını o ak sakallı fâninin dilinden öğrenecekti.

Tuğrul elinde çıkını Hikmet Baba'nın kulübesine vardığında güneşin son ışıkları ufukta asılı kalmış bekliyordu.

“Hoş geldin evlat!”

“Hoş bulduk Hikmet Baba. Annem yemek hazırladı bizim için.”

“Âlâ, âlâ. Lakin birazdan ezan okunur. Gel seninle yürüyüşe çıkalım, nehir kıyısına inelim. Arı suyla abdest alıp önce akşam namazını eda edelim.”

Hikmet Baba önde Tuğrul arkada nehir kenarına indiler, arı sudan abdest alıp vakit namazını kıldılar. Namaz kıldıkları yerde sıralanan taşlar Tuğrul'un dikkatini çekti. “Bunlar nedir, Hikmet Baba?”

“Namazgâh evladım. Sık sık nehir kıyısına indiğimden kendime böyle bir namazgâh yaptım. Eskiden yolcular için su kenarlarında yahut çeşme başlarında vakit namazlarını eda edebilsinler, kolaylıkla kibleyi tayin etsinler diye böyle namazgâhlar yapılmış.”

Namaz bitip Hikmet Baba dua için ellerini semaya kaldırdığında beklenmedik bir şey oldu. Gök yarıldı, hırçın bir yağmur başladı, nehir coştı, önüne ne bulursa kattı. Sular öyle yükseldi ki göz gözü görmez oldu. Tuğrul kanatlanıp göğe uçtu. Rüya ve gerçeğin perdesi bir kez daha aralanmıştı.

Rüya Kâşifi'ni yeni bir görev bekliyordu. Tuğrul kanatlarını yağmurdan korumak için yüksekçe bir ağacın yaprakları arasına sığındı. Bütün geceyi ağacın koynunda geçirdi Tuğrul. Kuşluk zamanı olunca hava açıldı. Başını yaprakların arasından çıkarıp etrafı kolaçan etti. O da ne, çölün ortasında bir başına kalakalmıştı. Kanatlarını açıp etrafı dolaştı. Bulutlar yüklerini boşaltmış; yeryüzü, bütün gece aralıksız yağın yağmuru yutmuştu. Şimdi pırıl pırıl bir güneş göğü aydınlatıyor, çölün üzerine gelişigüzel serpiştirilmiş tek tük ağaçlardan türlü türlü kuş sesleri yükseliyordu.

Devamı mayıs sayısında...

Nasıl buldun dostum?

Neyi?

Tabii ki şarkımı! Yoksa sen beni dinlemedin mi?

Evet, dinlemedim. Daha doğrusu dinleyemedim. ?!

Çok mu kötü söylüyordum?

Hayır!

Peki, neden dinlemedin?

Çünkü gürültü kirliliği vardı.

Nel Gürültü kirliliği mi? O da nedir?

Evet!

Karışık ve yüksek sese, gürültü veya ses kirliliği deriz. Eğer çok bağırmasaydın ve...

Elindeki aleti doğru bir şekilde kullansaydın seni dinleyebilirdim.

İyi de bunun için ne yapabilirim ki?

Bir müzik kursuna gidip eğitim alabilirsin. Bence o zamana kadar şarkılarını bir müzik aleti kullanmadan söylemelisin.

Öyleyse ben de müzik eğitimi alana kadar şarkılarımı müzik aleti kullanmadan söylerim.

İstersen sana eşlik edebilirim.

Çerez ile Gökçe sahnede!

Bu Söz Bize Ne Söyler?

Aşağıda bir atasözünün kelimeleri bulunmakta. Atasözünün anlamı da yan sayfada yer almaktadır.

1.

Sarı ve siyah çizgileri olan, bal yapan, uçan bir böcek.

— — —

2.

Genellikle sulak alanda yetişen, ince uzun ve açık yeşil renkteki yaprakları aşağı doğru sarkan ve baharda arıların bal kaynağı olan zarif ağaç.

ü

— — — — —

3.

Doğruyu ve gerçeği ayırt edebilen kimse.

4.

Nasihat.

_____ ü

5.

Bir şeye veya kişiye kalben yakınlık ve bağlılık duyma.

_____ E R

**Atalarımız
ne demek
istemiş**

Herkes işine yarayan ve faydasını gördüğü şeyi sever.

Allame Nine

Ben kuvvetli kaslarım ve nefesimle her şeyi hallederdim nineciğim.

Ama iş birliği olmadan her şeyi bitirebileceğini pek sanmıyorum Mehmet!

RESİM RESİM İÇİNDE

Sayfanın altında yer alan nesnelere bulun ve resmi boyayın.

Çizen: Orhan Akcan

Nisan 2024

Kelam

- ✓ Arapça bir sözcüktür. Söylenen söz anlamına gelen "kelime" sözcüğünün çoğuludur.
- ✓ Sözlükte, "bir fikri tam olarak anlatan söz, söz söyleme biçimi" gibi anlamlara gelmektedir.
- ✓ Kelam, yani söz ve söz söyleme ile ilgili çok fazla hadis ve ayet vardır.
- ✓ Peygamberimiz: "Güzel söz sadakadır." buyurmuştur. Sadaka (birine yapılan yardım) mutlaka maddi bir şekilde olmak zorunda değil. Bazen bir tebessüm, bir teşekkür, tatlı bir dil de ibadet olabilir. İyi bir amel işlemek işte bu kadar kolay sevgili dostum! :)

- ✓ Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in bir diğer adı da Kalamullah'tır. Yani Allah kelamı. Rabbimizin bize söyledikleri, yapmamızı istedikleri, öğütleri...
- ✓ Peygamberimizin bir başka hadisi de şöyle söylüyor bize: "Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse ya hayır söylesin ya da sussun." Buradan aynı zamanda her zaman doğru bir insan olmamız gerektiğini de anlamalıyız. Yalan söz kötüdür. Yalan söylemek kötülük demektir. Doğru söylersek hayırlı bir iş yapmış oluruz, hem kendimiz hem çevremizdeki insanlar için...
- ✓ Büyüklerimizden duymuş olabileceğimiz bir kelime var: Velhasılıkelam. Hasıl kelimesi; olan, oluşan, ortaya çıkan demektir. Kelam kelimesi ile birleşince de sözün özü, kısacası, özetle gibi anlamlara gelir. Bir konuşma sonunda söylenir ve konuşmanın ana fikrini, söyleniş amacını açıklamak için kullanılır.
- ✓ Kelam sözcüğünü, kalem kelimesine benzetmiş olabilirsin. Anlam olarak yakın olduklarını da söyleyebiliriz. Fakat Arapçada "kelam" kef ile, "kalem" kaf ile yazılıyor ki bu da ayrı köklerden geldiklerini gösterir bize. Aman dikkat!

Bu Kelimeyi Hayatına Kat

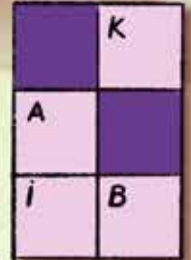
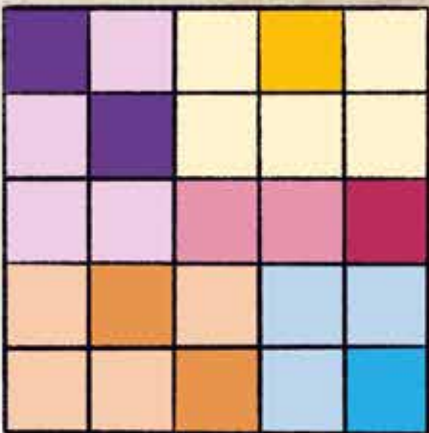
Sana selamünaleyküm diyen birine, "Aleyküm selam, bu ne hoş kelam." diyebilirsin. Tatlı sözün yanında bir de tebessüm hediye etmiş olursun karşındakine.

Sınıfta arkadaşlarına yaptığın bir sunum veya konuşma sonunda "velhasılıkelam" diyerek sunumun amacını ve ulaştığın sonuçları söyleyebilirsin. Anlamını bilmeyenlere kısaca sana anlattıklarından bahsedebilirsin. :)

KELİMELENDİN

Aşağıdaki boş büyük kareye, harflerin yer aldığı kareleri uygun renklere göre yerleştirin. Ve yukarıdan başlayarak soldan sağa doğru kelimeleri okuyun. Cevapta kelamdan türeyen bir kelime ve anlamı çıkacak.

Su altındaki metalin paslandığı bilinen bir gerçektir. Okyanus ve deniz altındaki tüm metal gemi enkazlarının da yavaş yavaş paslandığı bilinmektedir. Şu anda bilinen en büyük gemi enkazı 1912 yılında batan Titanik gemisidir. Titanik yaklaşık 50.000 ton demirden üretilmiştir. Atlantik Okyanusu'nun yüzeyinden yaklaşık 3.8 km derinde iki parça hâlinde yatmaktadır. Her metal gibi bu gemi de hızla paslanmaya ve çürümeye başlamıştır. Fakat Titanik'ten alınan pas örneklerinde pek çok farklı canlı türü olduğu görülmüştür. Üstelik bu canlılardan birinin daha önce bilinmeyen bir bakteri türü olduğu ortaya çıkmıştır.

Yeni bakteriyi tanımlamak için DNA testi kullanan bilim insanları, ona Titanik'te keşfedildiği için Halomonas Titanicae adını vermişlerdir. Bu bakteri türü başka canlıların yaşayamayacağı, karanlık, tuzlu ve basınçlı ortamlarda yaşayabilmektedir. Işıksız, tuzlu ve yüksek basınçlı ortamlarda çoğu canlı türü yaşayamamaktadır. Fakat Halomonas Titanicae'nin da içinde yer aldığı bazı bakteriler, ışık enerjisine ihtiyaç duymadan tuzlu ve basınçlı ortamlarda yaşayabilmektedirler.

YİYEN BAKTERİLER

Aynı zamanda bu bakteriler, buharlaşma nedeniyle değişen su tuzluluğuna sahip, Dünya üzerindeki tuzlu bataklıklarda da hayatta kalabilmektedir.

Demir yiyerek beslenen bu bakteriler saçaklı bir görünüme ve demiri geri dönüştürme kapasitesine sahiptirler. Şu anda okyanusun dibindeki Titanik'i yemekte ve parçalamaktadırlar. Bakteriler bu devasa gemiyi tam anlamıyla tüketirken, arkalarında buz sarkıtlarına benzeyen turuncumsu pas birikintileri bırakmaktadır. Bu durumda bir süre sonra Titanik'in enkazının tamamen ortadan kalkacağı düşünülmektedir.

Ekosistemde önemli bir yere sahip olan bu bakteriler, okyanus ve deniz tabanını kirleten metallerin temizlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Aynı zamanda demiri geri dönüştürme kapasitesine sahip olduğundan, eski askerî ve ticari gemilerin, petrol platformlarının temizlenmesinde faydalı olabilirler.

NEŞELİ KARİKATÜRLER

Aşağıdaki iki karikatür birbirinin aynı gibi görünse de arasında tam 9 fark var. Bakalım kısa sürede bulabilecek misiniz?

Rumeysa Betül Aslan

İklime Eda Uzunoğlu

Meryem Azize Tekgül

Meryem Hatun Kaytan

Zeynep Tarhan

Meryem Tamer

Elif Sena Kara

SİZDEN GELENLER

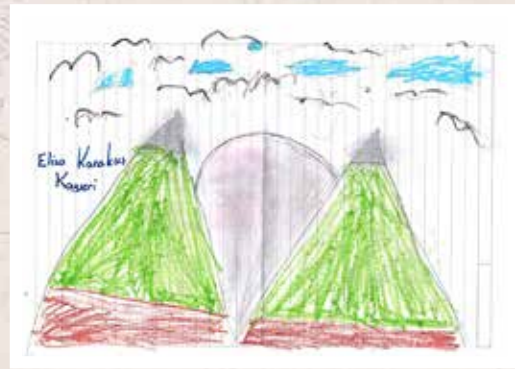
Elvan Kocatürk

Ruveyda Elif Bağcı

Ubeydullah Erdoğan

Elisa Karakuş

ORDA BİR ÇOCUK VAR

Orda bir çocuk var
Karanlık şehrin ortasında
Bombaların içinde

Orda bir çocuk var
Yaralanıp kanları akıtılıp
Yine de milletine sahip çıkan

Orda bir çocuk var
Hem ağlayıp
Hem gülen
İşte o çocuk
Gazzeli kahraman çocuk

Zeynep Rana Yardımcı

Hayrunnisa Çolak

Seher Bilgen

Rümeysa Tancan

Tabiat, doğa temalı fotoğraflarınızı cocukdergisi@diyanet.gov.tr adresine adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve fotoğrafı çektiğiniz yeri yazıp konu kısmına FOTOĞRAF yazarak göndermeyi unutmayın!

Zehra Kılıç, 14, Kars

Zeynep Sare Alagöz, 6, Samsun

Tuba Nur Çetin, 13, Bingöl

Abdullah Kocabıyık, 9, İzmir

Ecrin Yaren Tetik, 13, Amasya

Bulmaca Çözümleri

Sayfa 6

Yasin Suresi

Sayfa 10

1- Hz. Hatice	5- Hz. Fatıma
2- Hz. Ali	6- Hz. Hamza
3- Hz. Ömer	7- Hz. Sümeyye
4- Hz. Osman	8- Hz. Ebubekir

Sayfa 26

Eşleştirme

- 1)20 2)5 3)8 4)8 5)7 6)16 7)8
8)20 9)8 10)6

Bayram Hediyesi: 9

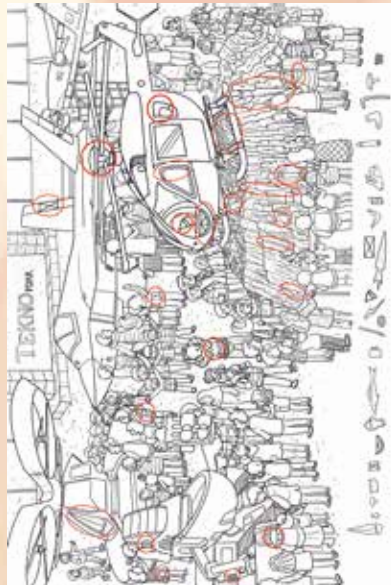
Sayfa 27

12- Bisiklet	26- Emoji
3- Uçan Balon	22- Asansör
24- Oyuncak	20- Araba Vapuru
(Feribot)
32- Çikolata	6- Dondurma
19- Piyano	27- Ütü
11- Sabun	21- Mikrofön
1- PİL	2- Halı
7- Elektrik Süpürgesi	

Sayfa 34

Arı söğüdü akıllı öğüdü sever

Sayfa 38

Mektubu Gelenler

Yüstra Beren Gümüšoğlu

Yusuf Kayra Parlak

Muhammet Şimşek

Hatice Şimşek

Ayşe Canan Öz

Abdullah Zeyd Kılıç

Sayfa 41

Kelamıkıbar-özdeyiş

Sayfa 44

